

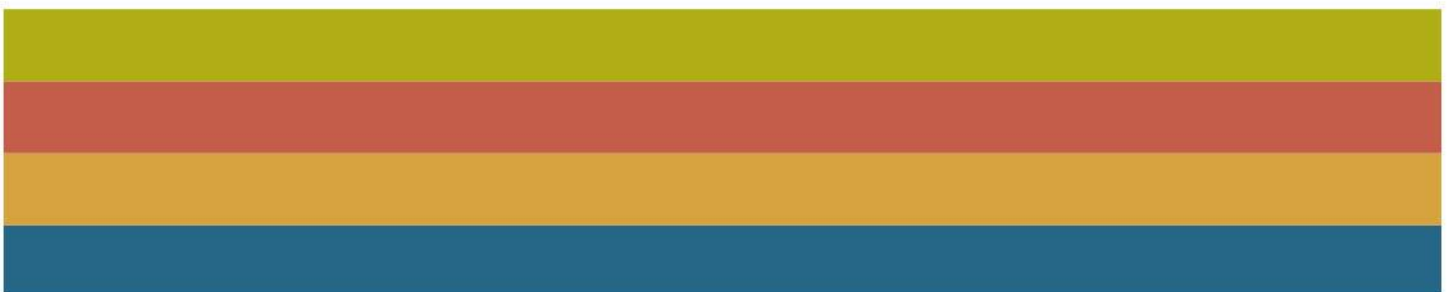
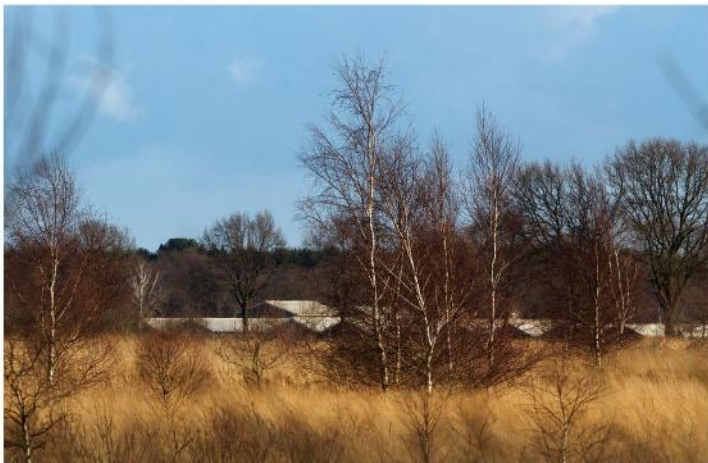

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Dijkverbetering IJsseldijk bij Gouda

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

8 april 2016 / projectnummer: 2276

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

Het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft het voornemen om de IJsseldijk tussen Juliana-sluis en Waaiersluis bij Gouda te versterken en daarover een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet vast te stellen. Het projectplan dient goedgekeurd te worden door Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland. De aanleiding voor het voornemen is dat de dijk niet overal voldoet aan de veiligheidseisen. Het hoofddoel is daarom om de waterkering te verbeteren. Daarnaast is het nevendoeel om de ruimtelijke kwaliteit te versterken.

Op 10 september 2009 heeft de Commissie m.e.r. een richtlijnen-advies uitgebracht over de inhoud van het op te stellen milieueffectrapport. Daarbij werd de dijk in zijn geheel in beschouwing genomen. In 2014 is besloten drie urgente deelgebieden van de dijk en de urgente kunstwerken als eerste aan te pakken. Vanwege wijzigingen in de toekomstige normstelling is het onzeker of de niet-urgente delen nog aanpassing behoeven. Eventuele aanpassingen van de niet-urgente delen zullen in een toekomstig projectplan uitgewerkt worden.

Volgens planning vindt de uitvoering van urgente delen van de dijk vanaf 2016 en de uitvoering van de urgente kunstwerken vanaf 2018/2019 plaats. Ten behoeve van de besluitvorming over het projectplan heeft het Hoogheemraadschap van Rijnland een milieueffectrapport (hierna: MER) opgesteld, dat alleen betrekking heeft op de urgente delen van de dijk, zonder de urgente kunstwerken¹. De Provincie Zuid-Holland heeft als coördinerend bevoegd gezag de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')² gevraagd om over dit milieueffectrapport te adviseren.

In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De Commissie is van oordeel dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over het projectplan 'Verbetering IJsseldijk Gouda (VIJG)' waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

In het MER is zorgvuldig onderzoek naar alternatieven gedaan. De gevolgen voor het milieu zijn goed in beeld gebracht. De ontwerpen voor de drie deelgebieden zijn zorgvuldig uitgewerkt. De Commissie merkt op dat het voornemen een langlopend traject heeft doorlopen, waardoor een grote hoeveelheid onderliggende documenten bij het MER gevoegd is. Daardoor is veel informatie beschikbaar, maar door de grote hoeveelheid is de overzichtelijkheid en samenhang enigszins verloren gegaan. De samenvatting van het MER geeft echter in heldere bewoordingen een weergave van de inhoud van het MER.

¹ In het MER is uiteengezet dat de urgente delen zijn onderverdeeld in spoor 1 (stabiliseren van de dijk in drie deelgebieden) en in spoor 2 (verbetering van twee kunstwerken, te weten de Keersluis en de Mallegatsluis). Het MER ziet alleen op spoor 1. Door de scope van het MER te beperken tot spoor 1, is er minder mogelijkheid om het nevendoeel versterking van de ruimtelijke kwaliteit vorm te geven. Zie in dit verband par. 3.1.

² De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken, voor zover digitaal beschikbaar, vindt u door op www.commissiemer.nl projectnummer 2276 in te vullen in het zoekvak.

2. Toelichting op het oordeel

In het voortraject naar het MER is eerder een alternatief voor dijkverbetering onderzocht en afgevalen.³ Het MER geeft op navolgbare wijze een trechtering van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven. Duidelijk is aan welke criteria getoetst is en op welke gronden tot het voorkeursalternatief gekomen wordt. De te verwachten effecten op het milieu zijn goed beschreven.

De Commissie onderschrijft de conclusie dat een Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 niet aan de orde is, omdat geen effecten te verwachten zijn. De beoordelingscriteria voor Natuur Netwerk Nederland (voorheen EHS-gebied genaamd), te weten oppervlakteverlies, verstoring en versnippering, zijn goed toegepast. Ook de beschrijving van mitigatie en eventuele compensatie is voldoende.

3. Aandachtspunten voor de besluitvorming

De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Scope Ijsseldijk tussen Julianasluis en Waaiersluis

Door in het MER te kiezen voor drie urgente deelgebieden ontstaan veel aansluitpunten op de overige delen van de dijk. De ontwerpuitwerking in het rapport Esthetisch Ontwerp (EO) getuigt van een goede aanzet tot detaillering.

Door de beperkte scope van het MER kan echter het totaalbeeld van de dijk verloren gaan. Dat is overigens niet gebeurd ten aanzien van het doorlopende wandelpad over de hele Ijsseldijk van Julianasluis tot Waaiersluis

Het is echter denkbaar dat het nu gekozen alternatief andere meekoppelkansen in de nabije toekomst verhindert of zelfs onmogelijk maakt. Dat geldt met name voor de beschreven alternatieven waarbij een stalen damwand-constructie wordt geslagen in deelgebied F.⁴ Uit het Esthetisch Ontwerp blijkt namelijk dat de damwand ook voor het gemaal Hanepraai geslagen wordt (behalve uiteraard voor de uitstroomopening). De damwand sluit aan de westzijde aan op de bestaande stenen muur⁵ en aan de oostzijde 'verdwijnt' de damwand geleidelijk in de groene dijk⁶. Voor het openen van de Havensluis bestaan vergaande ideeën en plannen; mogelijk volgt in de toekomst de concrete wens voor het openen van de Hanepraai⁷.

³ Zie rapport 'Een stormvloedkering bij Gouda, Een alternatief voor dijkverbetering bij Gouda?', Grontmij, 29 juli 2010.

⁴ Bij A1 en C2 lijken de gevolgen beperkt, beide kleine deeltrajecten zijn logisch vormgegeven en sluiten op een vanzelfsprekende wijze aan op de bestaande situatie. Er wordt voornamelijk met grond gewerkt.

⁵ Zie pagina 30 van het Esthetisch Ontwerp.

⁶ Zie pagina 45 van het Esthetisch Ontwerp.

⁷ Zie het rapport 'Verbetering Ijsseldijk Gouda: Ruimtelijke kaders', Aletta van Aalst & Partners Architecten BV, d.d. 1 oktober 2015; daarin staat vermeld dat de opening is opgenomen in de gemeentelijke structuurschets voor het Veer-stalgebied (Programma verkenning openen zuidelijk toegang), dat het Gouds watergilde streeft naar een waterpatroon model 15e eeuw en dat de gebiedsvisie Hollandsche IJssel 2020 spreekt over 'het verbeteren van de toegankelijkheid van het stroombed van de Hollandsche IJssel ook van en naar Gouda'.

De Commissie beveelt aan het voornemen zo uit te voeren dat deze toekomstige meekoppelingen niet verhindert of onmogelijk maakt.

3.2 Technisch ontwerp

De Commissie constateert dat in deeltraject A schade aan de bekleding van het buitentalud onder omstandigheden toegestaan wordt en niet vervangen door een erosiebestendiger soort. Gesteld wordt ⁸dat dit niet conform de huidige normen is en dat dit nog nader moet worden onderzocht en voorgelegd aan het KPR (Kennissplatform Risicobenadering). De Commissie meent dat vooral nog bij de uitvoering uitgegaan moet worden van vervanging van de bekleding, totdat uit nader onderzoek blijkt dat hiervan kan worden afgezien.

Daarnaast meent de Commissie dat het ontwerp soms robuuster uitgewerkt zou kunnen worden. Zo is het wenselijk bij de westelijke spuikanaaldijk uit te gaan van een taludverbetering in plaats van het accepteren van een afschuiving van het buitentalud.⁹

In deeltraject F kan de toch al aan te brengen constructie zodanig ontworpen worden dat deze als zelfstandige waterkering gaat functioneren¹⁰. De afhankelijkheid van de aanwezigheid van voldoende restprofiel na afschuiving zou daarmee verdwijnen.

De Commissie beveelt aan om bij de nadere uitwerking van het ontwerp rekening te houden met bovenstaande opmerkingen.

⁸ Zie Bijlage Ontwerprapport A&C.

⁹ Met een afschuiving wordt bedoeld het wegzakken van (een deel van) het talud. Overigens zou de verkeersbelasting in de berekeningen naar buiten moeten worden verplaatst (wat mogelijk een dieper glijvlak veroorzaakt).

¹⁰ Gekozen is voor gedeeltelijke gebruikmaking van een constructie in het buitentalud en een restbreedtebenadering voor het binnentalud.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Hoogheemraadschap van Rijnland

Bevoegd gezag: Provincie Zuid-Holland

Besluit: goedkeuring van een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet

Categorie Besluit m.e.r.: C12.1 (oud)

Activiteit: Voor drie urgente delen in de IJsseldijk bij Gouda wordt een dijkverbeteringsplan opgesteld.

Bijzonderheden:

Categorie C12.1 van de bijlage bij het Besluit m.e.r. is vervallen. De activiteit valt nu onder categorie D3.2 van de bijlage bij het Besluit m.e.r. Vanwege het overgangsrecht is de procedure vervolgd onder het recht dat gold voor 10 juli 2010.

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag: 2 juni 2009

Datum kennisgeving: 3 juni 2009

Ter inzage legging van de informatie: 3 juni 2009 t/m 1 juli 2009

Advies uitgebracht: 10 september 2009

Richtlijnen vastgesteld op: 5 januari 2010

Kennisgeving MER: 10 februari 2016

Ter inzage legging MER: 11 februari 2016 t/m 23 maart 2016

Toetsingsadvies uitgebracht: 8 april 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. C. van der Giessen

dhr. ing. J.M. van der Grift

mw. drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

dhr. ir. R.F. de Vries

mw. mr. drs. A. Wagenmakers (secretaris)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken

die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- MER verbetering IJsseldijk Gouda, inclusief bijlagen, BügelHajema Adviseurs, Projectnummer 205.11.00.00.00, 7 januari 2016;
- Rapport Verbetering IJsseldijk Gouda: Ruimtelijke Kaders, Aletta van Aalst & Partners Architecten BV, documentcode 1322P1.001, 1 oktober 2015;
- Rapport Een stormvloedkering bij Gouda, Grontmij Nederland B.V., 29 juli 2010;
- Memo Effect grondwaterstand, George Vesters (Civiele- en Cultuurtechniek – Taakstellend Onderhoud), Projectnummer: 923147 augustus 2014.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

